

ПЕРЕКІП — село Богодухівського (до 2020 — Валківського) району Харківської області. У червні 2020 Перекіпську сільську раду (39,93 км²) зараховано до Валківської міської громади. П. знаходиться за 11 км від м. Валки та 5 км від залізничної ст. Ков'яги. На південний схід від села бере початок р. **Мож (Мжа)** — притока **Сіверського Дінця**. Є значний дубовий масив. За переписом населення 2001, проживали 629 осіб; станом на 1 січня 2021 — 582 особи; переважно українці. В околицях обстежено 15 курганів 3 тис. до н. е. — 1 тис. н. е. Здавна між верхів'ями річок **Коломак** (притока **Ворскли**, басейн **Дніпра**) та **Мож (Мжа)**, на муравському шляху був Перекіпський вал — оборонна споруда, що спершу захищала від нападників скіфів-землеробів, пізніше — рубежі Московської держави. Знайдено артефакти черняхівської культури. П. засновано 1643. Від 1680 Перекіпські фортифікаційні споруди належали до Ізюмської оборонної лінії. 1699, 1711 і 1714 П. зазнав руйнувань унаслідок нападів татарських загонів. Деякий час був сотенним містечком Харківського слобідського козацького полку та центром Перекіпського комісарства. 1780—96 — слобода Харківського намісництва; 1796—1835 — Слобідсько-

Української, 1835—1925 — Харківської губерній; 1780—1923 — Валківського пов. 1779 проживали 748, 1864 — 2545, 1897 — 2815, 1914 — 3857 осіб. Під час воєнних дій 1918—20 влада неодноразово змінювалася. 1923—30 — у складі Харківської округи; від 1932 — Харківської обл. У березні 1923 з Валківської, Перекіпської, Сніжківської, Мінківської волостей утворено Валківський р-н, що 2020 був ліквідований. Жителі протидіяли проведенню насильницької колективізації, за що потерпали від голодомору 1932—33 (у 2007 освячено пам'ятний знак). Багатьох репресовано сталінською владою. Від жовтня 1941 до вересня 1943 — під німецькою окупацією. Поблизу П. під час танкового бою загинув Герой Радянського Союзу **Д. Погодін**. У 2-й половині 1960-х рр. проживали 1,7 тис. осіб. Нині у П. — гімназія, бібліотека, пункт здоров'я. Серед видатних уродженців — актриси, заслужені артистки УРСР **М. Лісова** та **В. Чайка**; учасник 2-ї світової війни, Герой Радянського Союзу **І. Добробабін**. З П. пов'язані життя та діяльність воїнів-земляків **В. Роженка**, **В. Розживіна**, **О. Рубашки**, які загинули в боях з російськими окупантами.

І. О. Обихвіст

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Перекіп / І. О. Обихвіст // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2026. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-892375>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).